

Доповідь на тему:
*«Ефективність використання
«мозкового штурму» на уроках
природничого циклу»*

Підготувала:

Дерев'янюк Ю.О.,
вчитель біології, II категорії

Суми
2015

Сучасний період розвитку суспільства, оновлення всіх сфер його соціального і духовного життя потребує якісно нового рівня освіти, який відповідав би міжнародним стандартам.

Сьогодні в освіті відчутний пріоритет загальнолюдських цінностей. Згідно з особистісно-діяльнісним підходом до організації навчального процесу в центрі його знаходиться той, хто вчиться. Формування особистості і її становлення відбувається у процесі навчання, коли дотримуються певних умов:

- створення позитивного настрою для навчання;
- відчуття рівного серед рівних;
- забезпечення позитивної атмосфери в колективі для досягнення спільних цілей;
- усвідомлення особистістю цінності колективно зроблених умовиводів;
- можливість вільно висловити свою думку і вислухати свого товариша;
- вчитель не є засобом «похвали і покарання», а другом, радником, старшим товаришем.

Усім цим умовам відповідають інтерактивні технології, які відносять до інноваційних.

Інтерактивне навчання - це специфічна форма організації пізнавальної діяльності, яка має передбачувану мету - створити комфортні умови навчання, за яких кожен учень відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність.

«Мозковий штурм» - відома інтерактивна технологія колективного обговорення, що використовується для прийняття кількох рішень з конкретної проблеми. Передбачає одночасну спільну роботу всього класу. [1, с.9, 42]. Як показує практика, шляхом «мозкового штурму» всього за кілька хвилин можна визначити десятки ідей.

Мозковий штурм спонукає учнів проявляти уяву та творчість, дає можливість їм вільно висловлювати свої думки.

Мета «мозкового штурму чи «мозкової атаки» в тому, щоб зібрати якомога більше ідей щодо проблеми від усіх учнів протягом обмеженого періоду часу.

Як організувати роботу?

Після презентації проблеми та чіткого формулювання проблемного питання (його краще записати на дошці) пропонується всім висловити ідеї, коментарі, навести фрази чи слова, пов'язані з цією проблемою.

Записуємо усі пропозиції на дошці чи на великому аркуші паперу в порядку їх виголошення без зауважень, коментарів чи запитань.

Звертаємо увагу на такі моменти.

1. Під час «висування ідей» не пропускаємо жодної. Якщо ми будемо судити про ідеї й оцінювати їх під час висловлювання, учні зосередять більше уваги на відстоюванні своїх ідей, ніж на спробах

запропонувати нові і більш досконалі.

2. Необхідно заохочувати всіх до висунання якомога більшої кількості ідей. Варто підтримувати й фіксувати навіть фантастичні ідеї. (Якщо під час мозкового штурму не вдасться одержати багато ідей, це може пояснюватися тим, що учасники піддають свої ідеї цензурі — двічі подумують, перед тим як висловлять).

3. Кількість ідей заохочується. В остаточному підсумку кількість породжує якість. В умовах висунання великої кількості ідей учасники штурму мають можливість пофантазувати.

4. Необхідно спонукати всіх учнів розвивати або змінювати ідеї інших. Об'єднання або зміна висунутих раніше ідей часто веде до висунення нових, що перевершують первинні.

5. У класі можна повісити такий плакат:

А. Кажіть усе, що спаде на думку.

Б. Не обговорюйте і не критикуйте висловлювання інших.

В. Можна повторювати ідеї, запропоновані будь-ким іншим.

Г. Розширення запропонованої ідеї заохочується.

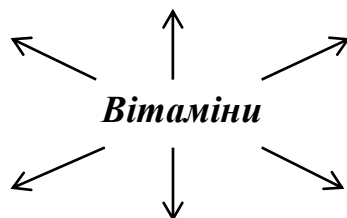
6. На закінчення обговорюємо та оцінюємо запропоновані ідеї.

Вправа «Мозковий штурм» використовується майже на всіх уроках біології, її можна застосовувати на будь-якому етапі уроку. Розглянемо конкретні приклади застосування цієї вправи на уроках біології.

Наприклад, на етапі актуалізації знань під час вивчення теми «Вітаміни» у 9-му класі, можна запитати:

Що ви знаєте про вітаміни?

На дошці чи слайді робиться відповідний запис:

Зазвичай, діти називають відомі їм вітаміни, продукти, в яких вони містяться, поняття «авітаміноз», пригадують з географії причину смерті багатьох моряків (хвороба цинга, що виникає за відсутності в організмі вітаміну С – порушується синтез білків). На дошці записуються всі відповіді, кожний аргумент обговорюється і під кінець обов'язково формулюється проблема: «А що ж це за речовини – вітаміни?», «Що ще необхідно дізнатися про них?» і т.д.

На етапі мотивації до теми «Харчування і здоров'я» (9 клас) можна запитати як учні розуміють фразу: «*Ти є тим, що ти їси!*».

Під час вивчення теми «Гриби» у 6-му (7-му) класі, на етапі мотивації можна поставити запитання:

Який організм є найбільшим на планеті?

Зазвичай, найчастішою відповіддю є – кит. Записуються всі версії, наголошуючи на слові «організм», а не тварина. Провівши аранжування відповідей, вчитель відповідає: «Найбільшим організмом на планеті є гриб. Чому? Про це ми сьогодні і дізнаємося». Вкінці уроку обов'язково повертаємося до цього питання і вже учні самі дають відповідь на нього.

У 8-му класі під час вивчення теми «Соціальні комахи. Охорона Членистоногих», при поясненні нового матеріалу можна запитати:

Що ви знаєте про бджіл? Їх значення?

Діти знають багато про бджіл, але не всім відомо, що засобом спілкування бджіл є так звані «танці», що зі стільників дістають віск, який використовують для виготовлення лаків і фарб, що бджолиний клей - прополіс, який бджоли використовують для замазування щілинок у стінках вуликів, має протимікробну дію, сприяє загоєнню ран і використовується у виготовленні зубних паст.

Під час вивчення теми «Захворювання органів дихання та їх профілактика» у 9 класі мозковим штурмом на етапі узагальнення знань учнів вирішується проблема: як діють складові тютюнового диму на органи дихання?

У своїй педагогічній діяльності працюю над проблемою «Використання елементів інтерактивного навчання на уроках природничого циклу». Отже, постійно використовую різні інтерактивні методи, вправи, прийоми. «Мозковий штурм» - одна з моїх улюблених інтерактивних вправ. За короткий проміжок часу можна заслухати максимум відповідей дітей, правильних чи неправильних, то вже інша справа. Головне, навчити наших дітей мислити. Найважливішою родзинкою в цій вправі є – сформулювати проблему для її вирішення. Тож перед тим, як ставити запитання дітям, необхідно наперед продумати можливі відповіді учнів і уявляти якою може виявитися проблема для розв'язання.

Як сказав Бернард Шоу: *«Єдиний шлях до знань – це діяльність»*.

Тож, давайте вчити наших дітей діяти!!!

Використані джерела

1. Пометун О.І., Пироженко Л.В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. - К.: А.С.К., 2004. - 192 с.
2. Гін А. Прийоми педагогічної техніки. – Луганськ, 2004. – 84 с.
3. Інтерактивні вправи на уроках біології - особливий елемент логічно-креативного навчання. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pti.kiev.ua/metodic/718-nteraktivn-vpravi-na-urokah-bologiyi-osobliviy-element-logchno-kreativnogo-navchannya.html>